

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno avstrijskega, jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto velja . . . 10— K pol leta . . . 5— „ četrt leta . . . 2-50 „ posamezne številke po 20 h.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h „ „ dvakrat . . . 12 „ „ „ trikrat . . . 10 „ za nadaljna izvršenja od petit-vrste po 8 h. Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb e plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštne 15 K.

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštne.

Vabilo

k seji upravnega odbora Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev

ki bo

dne 29. decembra 1913 ob 2. popoldne v načelstveni sobi »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani, Franciškaška ulica 6.

DNEVNI RED:

1. Predsednik otvori sejo.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Poročilo o Zavezinih listih, in sicer: a) o Učiteljskem Tovarišu; b) o Popotniku; c) o Zvončku.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. »Zaveza« in »Sežansko učiteljsko društvo«. Poročevalec predsednik L. Jelenc.
6. »Zaveza« in »Družba sv. Mohorja«. Poročevalec tajnik Vilibald Rus.
7. Preosnova »Ročnega zapisnika«. Poročevalec predsednik L. Jelenc.
8. Določitev časa in kraja prihodnje XXVI. glavne skupščine Zaveze.
9. Slučajnosti.

Vodstvo Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

Preds.: L. JELENC. Tajn.: VIL. RUS.

Dvojezičnost škoduje individualnosti naroda.

Na Slovenskem se je udomačila nelep razvada, da se po šolah — zlasti na Štajerskem — izdajajo dvojezična šolska naznanila, dvojezične odpustnice in odhodnice. Šolski imeniki in razrednice so pogosto dvojezično tiskane, a šolska vodstva predlagajo samonemške vprašalne pole A, imajo dvojezične pečate in samonemški definitivni šolski in učni red. Vse to izgleda, kot da nismo Slovenci, temveč neki nemški Slovenci, in da naš jezik ne more hoditi po lastnih nogah, temveč da mora šepati po nemških bergljah.

C. kr. zaloga šolskih knjig na Dunaju, I. Schwarzenbergstrasse 5, ima v državni tiskarni v zalogi tudi samoslovenska šolska naznanila, samoslovenske odpustnice, odhodnice, samoslovenske vprašalne pole A, katerih se že precej šol po Štajerskem poslužuje, in samoslovensko knjižico »Definitivni šolski in učni red«.

Vse te tiskovine se dobe v imenovani c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju na podlagi slovenskih dopisov poštne prosto tudi odpošiljanje denarja tja je poštne prosto, če se napiše na nakaznico na prostor za znamke: »Za državo zbiran denar, službeno poštne prosto« in se pritisne zraven šolski pečat. Naročiti pa smejo te stvari samo uradi t. j. šolska vodstva, krajni šolski sveti itd.

Vsak šolski vodja blagovoli torej za to skrbeti, da se po šolah ne bo pačila individualnost slovenskega naroda z dvojezičnostjo. V smislu določb člena XIX. držav. osnovnega zakona z dne 21. decembra leta 1867. sme namreč vsak narod svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti, torej sme to storiti v svojem delokrogu vsak učitelj in vsak šolski vodja. S tem dosežemo, da bodo morali pri c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju namestiti tudi več Slovencev. Naj se izda načelo, da naj naše tiskarne zalagajo samoslovenske tiskovine.* Naj se našim zanamcem ne daje povoda, kazati na nas s prstom, da nismo znali uporabiti državnega osnovnega zakona in da nismo znali uveljaviti svoje ravnopravnosti.

Jubilej slovenskega šolstva v Trstu.

Trst, 15. decembra 1913.

Z veliko žrtvijo si vzdržuje slovenski narod svoje narodno obmejno šolstvo. Nemški naval nam na severu vedno bolj krha našo narodno obmejno črto; pač pa

* To dela »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Poslužujmo se domačega zaveda! Uredn.

so uspehi na jugu tem radostnejši, in naše narodno šolstvo tu tako napreduje, da ga komaj in komaj dohajajo doneski slovenskega naroda, ki se doprinašajo na žrtvenik Ciril-Methodovi Družbi.

S skromnimi nadami je Družba sv. Cirila in Metoda pred 25. leti započela in otvorila v sredini »italijanskega« Trsta svojo prvo slovensko šolo. Vsi vprek so tajili tedaj potrebo te šole; danes jih imamo že štiri in če bi jih imeli šest, bi bile prenapolnjene; ako pa vsi »zavednejši« Slovenci vzamejo svoje otroke iz državnih nemških šol, tedaj bi nam jih bilo potreba vsaj osem.

In zakaj napredujemo? Bodimo odkriti in priznajmo: **Zato, ker je šola v rokah naroda; v onem momentu, ko jo izgubi narod, bo nastopila narodna otrplost vsaj pri Sv. Jakobu, ker najsi jo dobi v roke magistrat, bodo skrbeli za to Italijani; najsi jo dobi v roke država, bodo za to skrbeli Nemci z Italijani, da zatro narodni živelj slovenski pri korenini, pri mladini. Slovenska šola postane urad in nič več, narodno obmejno učiteljstvo pa je — narodniki!**

V nedeljo, 14. t. m., je družbino učiteljstvo na slovesen način praznovalo 25letni jubilej slovenskega (Družbinega) šolstva v Trstu.

V okrašenih telovadnici narodnega hrama — družbinih šol — pri Sv. Jakobu je priredilo na novem odru spevoigro »Blagovestnikoma«. Spevoigro je v ta namen spesnila ga. Mila Prunkova-Utva in uglasbil jo je družbin učitelj, tovariš Emil Adamič.

Deklamator pojasni občinstvu pomen narodnega praznika. Zastopniki slovenskih narodov so zbrani v narodnih nošah krog Cirila in Metoda, ki sta prišla med slovenske narode, da prisostvujeta njihovim proslavi. Blagovestnika v primernih besedah pozdravita slovenske narode, a deklamator jima pojasni, da so to le Slovani, »katere pod zaščito svoje vzel ponosni je dvoglavi orel«. Poljski plemič stopi pred Cirila in Metoda in pripoveduje žalostno zgodovino svojega naroda: »Poljana širna je s krvjo obilita, prokletstvo. Kajna polni

vzduh; edinstva ni — zaman junakov za slogo je potekla kri!« — Poljaki zapoje venec svojih narodnih pesmi.

Čeh stopi kot Sokol nato v ospredje. Svojem narodu; pridružuje se mu Čehinja, ki opisuje lepoto in bogastvo češke zemlje: »Ni le »Sokol« Čehi in slavec, ki s pesmijo obleta svet.« Čehi in Čehinje zapoje venec čeških narodnih pesmi...

Hrvat nastopi: »Vesela ni, ko Čehov pesem naša« — vsa žalostna je in krvava, otožna ti postane blaga duša in s togo v srcu jo poslušaj... od davnih dob in vse do dni današnjih, sovrag se z nami poigrava; svetinje, ki jih narod zvesto čuje, s krutim srcem on jih uničuje... »a nam junaška dela slavnih dedov umrla niso še v spominu, za doto svojo v oporoki zapušča jih še oče sinu...« Hrvatica: »O čuj, kaj guslar pripoveda: o domovini potepanti, povest o kraljeviču Marku, kje so junaci pokopani...« Začuje se glas tamburic, ki prihaja vedno bliže. Hrvati zapoje venec svojih pesmi, čuje se pesem »o lepi domovini«, tožne glase guslarja, ki poje solo, pesem o junaku Janku in o Hrvatski, ki ni in ne bo propadla.

Slovenec in Slovenka nastopita. Kot poslednja opišeta tudi ona domovino in skromni del njene zgodovine. A kar ni mogla razodeti beseda, to je oznanila milina slovenske narodne pesmi.

Ciril in Metod govorita bodrilne besede slovenskim narodom; deklamator se jima zahvali za posej v tem slovesnem trenutku. Zastor pade!

Predenj stopi nov deklamator, ki deklamira Simon Gregorčičevo pesem »Blagovestnikoma«. V sredi se zastor zopet odpre in prikaže se živa slika: Ciril in Metod stojita na vzvišenem prostoru in blagoslovljata slovenske narode, ki kleče pred njima v narodnih nošah, v rokah noseč grbe avstr. slovanskih kronovin in narodnih zastav.

Ob deseti uri dopoldne je otvorila slovesnost Slovenka in kranjski narodni noši, deklamujoča prolog, ki ga je zložil v

LISTEK.

† Štipko Jelenc.

Življenjepisna črtica.

(Dalje.)

Učitelj.

In kar učiš in kar gojiš z vztrajnostjo, najlepše vedno sam vršiš s krepko značajnostjo. Gregorčič.

Na Lozicah je torej nastopil Štipko Trnjevo pot kranjskega učitelja. Takrat pač še ni vedel, kako težavno breme si je naložil. Mlad in čil ter poln idealov in z mladeniškim navdušenjem se je poprijel tega poklica. Z letno plačo 300 gld., ki so mu jo pa kmalu še znižali, je pričel svojo bliščeco in veliko obetajčo kariero. Bil je še samec, zato si je tudi lepo uredil svoje gospodinjstvo in je del svojega prostega časa posvečal tudi kuharski umetnosti. Ker je imel jako pičle dohodke, ni čuda, da se ni povzpel čez krompir v oblicah, čez plebejski fižol in enake produkte kuharske skrivnosti. Na Lozicah se je tudi seznanil s poznejšo svojo ženo, s 15letno deklico Matildo Planinčevo, ki je živela pri svoji sestri in je bila doma iz takrat dobro znane Planinčeve gostilnice »Na Beli« v Vipavi. V tem času je tudi dobil iz

železnikov žalostno sporočilo, da je bila njegova domačija na družbi prodana. Povabil je torej svojo mater, s katero se je bil že spravil, naj mu pride gospodinjiti na Lozice.

Leta 1881. se je pokazalo, da je preveč pomožnih učiteljev in so jih nekaj odpustili iz službe. Po Globočnikovi zaslugi Jelenc ni bil odpušen, marveč le predstavljen na Vrbovo pri Ilirski Bistrici, kjer pa je služil le pol leta.

Kakor je bilo prej učiteljev preveč, tako je bilo zdaj naenkrat preveč. Šola v Vrbovem se je imela preustrojiti v ekskurendno šolo; za njeno vodstvo je bil dekretiran tovariš Franc Zaman iz Zemuna, ki je sedaj nadučitelj v Hrenovicah.

Jelenc je bil prestavljen na Ubeljško pri Razdrtem. Tu se je začel pripravljati za usposobljenostni izpit, ki ga je o Veliki noči leta 1883. tudi naredil. V maju l. 1883. se je potem tudi oženil s prej omenjeno Matildo Planinčevo iz St. Vida. Na Ubeljškem je bil dve leti. Udomačiti pa se tam ni mogel, niti ljudje niti kraj mu niso ugajali. Zato je bil prav vesel, da je bila njegova prošnja za podelitev službe v Trnju pri St. Petru uslišana.

Službo v Trnju je nastopil 28. oktobra 1883. Takrat se je osnovalo Učiteljsko društvo za postojnski okraj; on je bil odbornik, oziroma podpredsednik. Ko je odšel Jakob Dimnik iz Postojne, je bil Štipko izvoljen za njegovega naslednika v okrajnem šolskem svetu, kjer je s pokojnim de-

želnim poslancem Hinkom Kavčičem in nadučiteljem Martinom Zarnikom iz Trnovega jako uspešno branil učiteljstvo, ki je bilo tedaj preganjano od vlade zaradi narodnosti ravno tako, kakor je dandanes zaradi naprednosti od klerikalcev. Zgodilo se je, da je prišel tedaj kdo v preiskavo, ker je pel »Hej Slovani!«

Nekega dne, ko je bila razpisana seja okrajnega šolskega sveta, se je kraška burja nad Pivko tako razigrala in nagromadila take zamete, da je bila železniška zveza med St. Petrom in Postojno popolnoma pretrgana. Na vzporedni seji je bilo več disciplinarnih zadev. Izostati ni smel, ker se je bal, da bo seja brez njega sklepčna, da pa bo manjkal njegov glas v prilog preganjanih učiteljev. Iskal je torej po Trnju voza, pa nihče se ni hotel podati v burjo in metež. Štipko pa se ni dolgo premišljal, obul je škornje in udaril peš proti Postojni. Gazil je zamete, kjer pa je burja razkladala svojo moč, se je plazil po vseh štirih. Prišel je pravočasno v Postojno; toda seja se vseeno ni vršila, ker ni bilo razen njega nobenega zunanjega člana.

Ko je služboval v Trnju, je obiskoval tudi tritedenski kmetijski tečaj na Slapu pri Vipavi.

Po nekkih občinskih volitvah ga je takratni trnški kurat Peter Bohinjec na šolski oblasti denunciral zaradi volilne agitacije. Kurat je bil prvi novostrujar v Trnju in kot tak se ni ustrašil nobenih

sredstev pri dosegu svojega namena.

Štipko je na denunciacije odgovoril s tožbo. Pričela se je dolgotrajna pravda. Kurat je nastopil dokaz resnice. Dal je za priče skoro vse vaščane treh vasi, češ, bodo že mogoče kaj vedeli. Vršilo se je v Postojni več razprav; ena je trajala zaporedoma dva dni. Naposled je bil kurat v Ljubljani obsojen in plačati je moral občutne stroške.

Svojega nasprotnika je potolažil Jelenc v »Sl. Narodu« z besedami: »Ker je gospod kurat v merodajnih krogih čislán kot agitator in zdaj tudi sodno obsojen, mu je pri razmerah v naši škofiji zagotovljena dobra fara.«

Dasi je bil kurat obsojen, in je učitelj dokazal, da je nedolžen, je vendar gosposka po stari navadi rekla, da mora učitelj proč. Ponužali so mu različne kraje, tudi boljše od Trnja, toda Štipko ni hotel zapustiti ljubelega mu kraja.

Naposled je bil vkljub vsemu prizadevanju učiteljskih prijateljev v deželnem šolskem svetu službeno prestavljen v Božakovo pri Metliki, torej na najoddaljenejši konec kranjske dežele. Ker proti službeni prestavi ni imel nobene pritožbe, se je zoperstavil prestavi, češ, da nima za selitev denarja. Hitro so mu nakazali 120 goldinarjev, samo da bi ta rogovilež prejšel odšel iz postojnskega okraja. Potem je opazil, da je Božakovo v IV. plačilnem razredu, dočim je bilo Trnje v III. Seveda se je zopet z veseljem pritožil, češ, da

ta namen tov. E. Gangl. Nato je imel slavnostni govor prvomestnik Ciril Metodove družbe, g. A. Senekovič. In nato je bila proizvajana spevoigra pod vodstvom družbinega učitelja tov. K. Mahkote. Spremljevanje je bilo v rokah orkestra, ki je sestajal iz družbinih učiteljev in učiteljic; igro so pa proizvajale učenke in učenci deklishe in deške šole pri Sv. Jakobu.

Prostovoljni doneski so namenjeni za šolski oder, ki se lahko meri z večjimi diletantskimi odri. Spevoigra se ponovi v soboto v »Narodnem domu« in pozneje pri Sv. Jakobu za širše občinstvo v narodne namene.

Dve novi telovadni knjigi.

Telovadno slovstvo je pri nas še v povojih, to velja v enaki meri glede šolske in društvene telovadbe. V tem oziru nas prekašajo vsi slovanski narodi in seveda tudi neslovanski. Izmed Slovanov zavzemajo prvo mesto Čehi, in umevno je, da se torej Slovenci naslanjamo v prvi vrsti nanje. V zadnjem času pa tudi na tem polju napredujemo. Priznanje zasluži v tem oziru slovensko Sokolstvo, ki se s hvalevredno vneto trudi, da izpopolni ta del naše literature. Žal, da ne najde pri tem primerne podpore od poklicane strani, pač pa se mu celo stavijo zapreke in se ga zatira. Iz Sokolstva sta izšli pravkar zopet dve dobri telovadni knjizici, ki ne bosta služili samo njemu samemu, ampak prav tako ali pa znatno še bolj šoli. To so dr. Pivkove: Telovadne igre in E. Sajovičeva: Učenci in učenke. Obe obdelavata snov, ki spada tudi v ljudsko in srednjo šolo. Zato ne bosta razveselili samo Sokolov, temveč tudi šolnike, ki se zanimajo za telesno vzgojo šolske mladine.

Dr. Ljudevit Pivko: Telovadne igre.

Drugi del. Lučalne igre z majhno žogo. Cena vez. K 1.10, nevez. 80 h. Maribor 1913. Založil »Mariborski Sokol«. Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Knjizica je nadaljevanje l. 1911. izdane prvega zvezka, ki obsega 58 tekalnih, borilnih in metalnih iger. V drugem zvezku je zbral g. pisatelj lučalne igre z majhno žogo. Takih iger je opisanih 40, pri večini je navedenih več načinov igranja, tako da obsega knjizica v resnici mnogo več iger. Igre so uvrščene v sistematičnem redu, stopnjevale od lažje do težje. Popis posameznih iger je prav dober. Pri vsaki igri je navedeno najnižje in najvišje število igralcev, natančno je opisana razvrstitev igralcev in jasno raztolmačen potek igre. Poleg tega so pridjani večini iger (26) načrti, ki dobro pojasnjujejo uvrstitev igralcev in splošno razumevanje igre. Tudi inačice je mnogo, pri nekaterih igrarh po dve ali tri, pri drugih celo po štiri, pet ali šest. Kot tako bi pridjali k 8. igri še naslednjo: Žoga se podaja v bočni vrsti v predklonu v razkoračni stoji med nogami nazaj. Terminologija je dobro pogodena, naslanja se na sorodne slovenske izraze. Po večini so vzete tudi igre slovanskih zbirk, tako iz čeških, poljskih, ruskih in hrvaških, pa tudi iz nemških jih je nekaj. Sicer so pa navedeni vsi viri v knjizici.

Uvod opisuje zgodovinski razvoj iger z žogo od starih Egipčanov do najnovejše dobe. Omenja tudi vzgojno vrednost iger z žogo in daje potrebna navodila za pravilno vodstvo mladinskih iger. S tem uvodom je pridobila knjizica mnogo na vrednosti. Že pri oceni prvega dela

na slabše mesto ne gre. Pritožba pa je bila tudi takoj rešena in mu je bila podeljena osebna doklada, da ni bil na slabšem. Zdaj ni mogel več nasprotovati, začel se je pripravljati na odhod. V tolažbo mu je bilo le, da bo z vso družino na deželne stroške prepotoval vso Kranjsko. Klerikalci so bili seveda jako veseli, ko so zvedeli, da njihov najnevarnejši nasprotnik odhaja. V slovo so zapisali v »Slovenca« z dne 8. januarja 1896: »Na Pivki so liberalci poparjeni, ker izgube načelnika svojega štaba, učitelja Jelenca, ki je bil neumorno delaven agitator za svojo stranko.«

Štipko pa se je poslovil od njih z »Odprtim pismom« v »Sl. Narodu«, ki se začne z besedami: »Bog ve, kedaj vendar bodo že sili moji nasprotniki. Do kosti so me že obrali, a čutilo, da še nisem poginil.« Končal pa je: »Dovolj, le uganjajte burke, ki se najbolj vam spodobijo, bo že prišel čas spoznanja. Lapidabant Stephanum invocantem et dicentem: »Domine, ne statuas illis hoc peccatum!«

V juniju leta 1896. so mu priredili prijatelji v St. Petru poslovilni večer, na katerem se je zbrala vsa napredna Pivka, da vzame od svojega bojovnika slovo. V spomin so mu izročili ob tej priliki zlato uro. Štipko se jim je zahvalil v »Narodu« s sledečo »Zahvalo«: Najtopleje se zahvaljujem onim gospodom Pivške, Košan-

smo opozarjali, da bi bilo potrebno in koristno izpregovoriti v knjigi tudi o pravni, ki ga imajo igre kot vzgojno in zdravstveno sredstvo. (Učit. Tov. l. 1912. št. 5.) Uvodu sledi popis majhne žoge in navodilo, kako si jo pripraviti sam. Za tem sledita odstavka o lučanju in prijemanju žoge. Tudi ta dva odstavka sta sestavljena natančno, kar se v marsikateri tuji knjigi omenja le površno. Isto velja tudi o vajah v žoganju ali takoimenovanih šolah, ki služijo kot predvaje k opisanim igram. Tu je v kratkih besedah nakopičenega toliko gradiva, da bo malim učencem in učenkam zadostovalo skoraj za dve leti. Čim večkrat bodo učenci predelali te »šole«, tem bolje bodo igrali igre. Zakaj igra je zanimiva šele tedaj, pa bodi za igralca ali za gledalca, kadar se igra hitro in živahno. Kadar pojenja živahnost v igri, poneha tudi zanimanje za igro, in igralci se dolgočasijo. Posebno velja to o igrarh z žogo. Ako se nahaja žoga med igro izvečine na tleh, namesto v rokah igralcev, tedaj se ti zanimajo bolj za svojo okolico nego za igro in se pri tem dolgočasijo. Zato morajo biti igralci v prvi vrsti mojstri v lučanju in prijemanju, potem bo vsaka igranja zabavna. Najboljše priprave za to so pa omenjene »šole«. Priporočamo vsem voditeljem iger, da dobro predelajo »šole«, preden prično s praviimi igrami.

V splošnem je knjizica vse hvale vredna in jo toplo priporočamo vsem, ki se hočejo seznaniti s to panogo, telesno vzgojo. Po našem mnenju prekaša drugi del v marsičem prvega in ima poleg drugih vrtilin tudi to, da nima tiskovnih napak. Želimo le, da bi g. pisatelj delo nadaljeval in izdal še tretji del: Igre z veliko žogo, da bo delo popolno.

Učenci in učenke.

I. del. Priredil E. Sajovic. Cena 1.80 K, s pošto 2 K. Kranj 1913. Lastnik in založnik: Vaditeljski zbor Sokola v Kranju. Tisk tiskarne »Sava« v Kranju.

Vaditeljski zbor Sokola v Kranju si je nadel hvalevredno nalogo izdajati Vaditeljsko knjizico, od katere prvi zvezek je naslovena knjizica. Prirejena je po »Cvičebni priloga Vestniku Sokolskeho, rok 1910.« in vsebuje telovadno snov za učence in učenke od 3. do 8. šolskega leta, torej v starosti od 8. do 14. leta, izvzemši redovne vaje. Vsa snov je razdeljena na 12 ur, kar je pa bolj teoretičnega pomena, ker v resnici zadostuje zbrano gradivo gotovo za več telovadnih ur, česar seveda ne štejemo knjigi v kvar. Učenci in učenke so razdeljeni po starosti na tri stopnje. K prvi stopnji spadajo učenci in učenke 3. in 4. šol. leta, k drugi stopnji 5. in 6. šol. l. in tretji stopnji 7. in 8. šol. l. Vaje so navedeni starosti primerne in prehajajo sistematično od lažje do težje. Na prvi stopnji so vaje večinoma za oba spola iste, na drugi in tretji stopnji pa so na nekaterih orodjih že ločene za dečke in deklice. V 12tih urah pridejo na vrsto vsa telovadna orodja, in sicer: bradlja 6krat, konj na šir in drog 5krat, krogi in raznoterosti 4krat, konj vzdolž 2krat, po enkrat pa koza, vodravne, poševne in navpične lestve, plezalni drogovji in vrvi, kolebnica, gred in skupine. Vrhutega pa pridejo na vsako uro izmenoma še proste vaje, vaje s palicami in kiji. Med raznoterosti so uvrščene tudi tri igre. Vaje so opisane večinoma razumljivo, nekatere so razložene natančneje pod črto, ne škodilo bi, če bi jih bilo pojasnjenih še več na ta način, posebno ker se poslužuje pisatelj nekaj novih ter-

ske in Trnovo-Bistriške doline, kateri so me razveselili z lepim darom. Mnogo sem imel veselih pa tudi bridkih ur na Pivki — a zlate še ne, zato vam srčna hvala zanjo!

Preselili se je na Božakovo. Že pred njim je prišla tja vest, da je brezverec in pristaš Antikrista. Toda ljudje so se kmalu prepričali, da ni tako hudo.

Daleč od sveta je ta kraj tih, ljudje krotki in mirni, politika jim je bila takrat še neznan. Nemirni in bojemi privajeni Štipko se v tej samotni ni dobro počutil. Rad je primerjal svoje Božakovo s Hudičevimi otoki, na katere je bil v istem času izgnan znani Dreyfus. Javno delovanje je čisto opustil in živel samo za šolo. Zato tudi ni dobival nič »Verweisov«, ampak samo pohvalna pisma. V šoli je žele krasne uspehe in vrt je vzorno obdeloval. Vaščani so ga imeli jako radi in še sedaj so polni hvale o njem. V tem času so mu doraščali otroci. Eden, sinček, mu je tu umrl. Najstarejšega sina je bil dal v gimnazijo. Začela se je zanj nova skrb: denarna mizerija, ki je zvesta spremljevalka kranjskega učitelja. Tudi zato, da bi otroke laže študiral, si je žele bliže kam k železnici.

Leta 1899. mu je bil podeljen Dvor pri Žužemberku. (Dalje.)

minov. Tudi tiskovnih pogreškov je nekaj, kar bo marsikoga motilo, tako n. pr. na strani 20., 7. vaja, se mora glasiti: Napur v obesi v d. podkolenu zunaj, ne nazaj, na strani 37. se mora pričeti 5. in 7. vaja; vsed, ne sesed in še več drugih. V kazalu so izpuščene raznoterosti na strani 100. Gred, do sedaj karbljeni naziv, imenuje pisatelj kladina, kar se nam ne zdi primerno izpreminjati, tudi za plezalne palice se nam zdi primernejši izraz plezalni drogovji. Stavke: učenci stoje v tristopih za sabo, ni dobro razumljivo. Pa to so malenkosti.

Knjizica bo predvsem izborna služila sokolskim vaditeljem, ker jim ne podava samo telovadnega gradiva, ampak jih istočasno navaja k pravilnemu metodičnemu postopanju pri telovadbi, kar je posebno važno pri majhnih telovadcih in telovadkah. Zato bi ne smelo biti sokolskega vaditelja, ki bi ne imel te knjizice. Pa tudi učiteljem in učiteljicam, ki poučujejo telovadbo, bo mnogo koristila, ker je ravno izbira vaj za to starost telovadcev najtežavnejša. Uspešno jo bodo uporabljali tudi na šolah, ki nimajo telovadnice, zakaj proste vaje, vaje s palicami, kolebnica, raznoterosti in skupine se lahko vadijo tudi na prostem brez orodja ali v večjih učnih sobah. Zeleti bi bilo, da bi knjizico nabavili vsaj vsaka šola za učiteljsko knjiznico. Vaditeljskemu zboru Sokola v Kranju in njega načelniku pa pogum za nadaljnje delo! Bajželi.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za kozjanski okraj je imelo dne 19. novembra zborovanje v Kozjem s sledečim vzporedom:

I. Tov. predsednik pozdravi došle ude, poudarja ponovno pomen organizacije in bodri, naj se je oklepamo, zakaj v slogi je moč. Posebno pa pozdravlja predsednik goste: gospo Knafličevno, gđc. Arzenškovo in g. jurista Bračiča ter otvori zborovanje.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prebere in odobri.

II. Dopisi: 1. Zveza poroča, da je imel »Lehrerbund« dne 3. novembra sejo, na kateri so se presojali predlogi o razdelitvi draginjske doklade 1.200.000 K.

2. Zveza narodnih društev vpraša, če hočejo ali nameravajo člani našega društva uprizoriti kako narodno prireditve in opozarja, da so govorniki na razpolago.

3. Tov. Pulko izreka društvu zahvalo za diplomu častnega članstva, tov. predsednik pa zahvali tov. Gmajnerja za umetniško in brezplačno izvršitev.

III. Nato poročata delegata tov. Ulčar in Lovšič o skupščini Zaveze.

IV. Temu sledi predavanje tov. R. Knafliča o njegovi pravni zadevi na upravnem sodišču glede nezakonite premesitve.

V. Sprejme se predlog, naj se rabi slovensko krstno in krajevno ime tudi v nemških nalogah, in predlog o ravnopravnosti slovenskega jezika v zmislu § 19. državnega osn. zakona.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj je na svojem zborovanju dne 4. decembra t. l. sklenilo, izreči svojo najtoplejšo zahvalo vsem korporacijam in osebam, ki so učitelstvu dosegle draginjsko doklado za leto 1914. Posebno pa se društvu zahvaljuje gospodu deželnemu glavarju Edmundu grofu Attensmu in vsem p. n. udom visokega štajerskega deželnega odbora, vsem slovenskim in nemškim deželnim poslancem, ki so si pridobili zašlug za delazmožnost štajerskega deželnega odbora in tem potom pripomogli do draginjske doklade, vodstvu štajerskega Lehrerbunda in vsem njegovim slovenskim in nemškim odbornikom za možato in smotreno pospešitev in dosego draginjske doklade. Obenem pa prosimo vse imenovane korporacije in osebe še nadaljnega delovanja v blagor učiteljstva, dokler ne pridemo do končne regulacije svojih plač.

Dalmacija.

Savez dalmat. uč. društava u Spljetu počel je sa 15. jaunara 1914 izdavat i svakog mjeseca svoj staleški organ »Glasnik«, koji se ne će ni sada, a ni unapred baviti nikakovom stranačkom politikom, a ni makoju zastupati, već će se ograničiti na: budjenje staleške svijesti; nastojanje oko sveopće i jedinstvene učiteljske organizacije; iznašat će u dolikujućoj formi i bijede od kojih trpi učiteljstvo; nastojat će svim mogućim dopuštenim sredstvima, da ostrani zaprijeke, koje se budu podizale ma skoje strane proti razvoju učiteljstva; tražit će, da čimprvo budu konačno uređeni pravni odnošaji učiteljstva, njihovih sirota i udovica; iznašat će rad Saveza i u njemu udruženih kotarskih učit. društava i najzad će donošati vijesti o učiteljstvu uopće itd. Članovi kot. učit. društava, koji svoj doprinos redovito upla-

ćuju Savezu, primat će list besplatno. Godišnjo je pretplata za: neučlanjeno učiteljstvo 6 K; za učit. priprav. (ice) 2 K; za ostale 3 K, a za inozemstvo 4 K. Vlasnik: Savez dal. učit. društava. — Izdavač i odgovorni urednik Ivan Ujevič, učitelj. — Pisma, članci i sve što spada na list, nek se šalje Savezu dal. učiteljskih društava u Spljetu, Plinarska ulica.

Književnost in umetnost.

Sociaina Matica v Gorici naznanja vsem članom in poverjenikom, da se je zaradi tiskarske stavke razpošiljanje letošnje naklade knjig nekoliko zakasnilo. Knjige so že vse dotiskane, manjka še samo pri eni vezavi; v par dneh bo dovršeno tudi to, na kar dobe poverjeniki knjige, da jih porazdele med svoje člane. Tem potom prosimo vse naše gg. poverjenike, da nam člane, ki so jih mordav zadnjem času dobili, pa jih ne še prijavili, takoj sporoče, da moremo vsakemu poverjeniku poslati primerno število knjig in da se izognemo naknadnemu pošiljanju. — Ker smo v zadnjem času dobili več vprašanj, ali je še mogoče pristopiti k Sociaini Matici in dobiti letošnje knjige, sporočamo tem potom vsem, ki se za društvo zanimajo, da je mogoče dobiti letošnje knjige še do konca leta 1913. Vsem članom, ki pristopijo do konca leta 1913, bomo poslali tudi letošnje izdaje. Kdor želi, da se mu dopošlje knjige neposredno na njegov naslov, naj vpošlje poleg članarine še za poštino 30 h. Članarina znaša 5 K letno, za dijake in učitelje 3 K letno, za pravne osebe dvojni znesek. Člane, ki nam članarine še niso plačali, prosimo, da to nemudoma store. Člani, ki so izpremenili svoje bivališče, naj to takoj sporoče društvu.

Sociaini Matici je pristopil kot ustanovnik gospod dr. Karel Slanc, odvetnik v Novem mestu. Iskrena hvala! Živeli nasledniki!

Kranjske vesti.

— Iz Tržiča nam pišejo: V prslavo 65letnice vladanja našega cesarja in 25letnice sedanjega šolskega poslopja je bil na šoli v Tržiču dne 7. decembra slavnostni roditeljski sestanek. Po uvodnem govoru nadučitelja Andreja Skulja so nastopali učenci v raznih vlogah na šolskem odru. Staršem in zbranemu občinstvu, ki ga je bilo nad 300, tako da je bila velika soba nabito polna; je najbolj ugajala selska slika »Na senožezi«. S petjem prepletene prizore je nadkrilil Pikiin Jože s svojim izbornim igranjem in originalno masko. »Sirota« je mnogim izvabila solze v oči. Kaj poučen in primeren je bil četvergovor »Ali vino, ali vodo?« Seveda ne smemo pozabiti »Ribničana« s suho robo. Prav posebno lepo so zapeli »Venček narodnih pesmi«, trud uč. Adele Pogorelečeve. Mali »Punčki« sta bili tako naravnj, da smo mislili, da sta se zares skregali. Seveda ju je pomiril bratec Joško: Vsa čast u. Josipini Simončičevi, da znajo njeni malčki tako dobro nastopati. — Vse slavje je zaključila krasna živa slika »Mladina se klanja ob 65letnici vladanja svojemu dobremu cesarju«. — Ker mnogo ljudstva pri prvi prireditvi ni dobilo prostora, se je na splošno željo ponovila 14. decembra. Prireditve je posetil predsednik okr. šol. sveta, g. župnik Fr. Vidmar, kakor tudi kr. šol. nadzornik g. Fr. Prijatelj, ki je obenem pogostil vseh 73 sodelujočih otrok. Med mnogimi smo opazili nekdanjega šol. voditelja Franceta Skulja in učiteljstvo iz bližnje okolice.

— Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta bo imelo svoj letošnji občni zbor v ponedeljek dne 29. grudnia t. l. ob 9. uri dopoldne v Narodnem domu, pritičje desno, z običajnim dnevnim redom. K temu zborovanju najljudneje vabi odbor.

— Deželno slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani ima svoj redni letošnji občni zbor v ponedeljek dne 29. grudnia t. l. ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu, pritičje desno, z navadnim dnevnim redom. K obilni udeležbi uljudno vabi vse cenjene člane odbor.

— Franc Novak, učitelj Glasbene Matice v Kranju, je ta mesec napravil v Pragi izpit v violini, petju, harmoniji, godbeni zgodovini, godbeni formi, pedagogiki in didaktiki ter je sedaj upravičen poučevati na vseh srednjih in visokih šolah.

— Iz ljudskošolske službe. C. kr. okr. glavarstvo Ljubljana (okolica) je namesto obolelega učitelja Viktorja Lapajnarja imenovalo dosedanjo suplentinjo na Dobrovi Kristino Rogarjevo za suplentinjo v Notranji Gorici. Namesto obolele učiteljice Karoline Gamsove je imenovana za suplentinjo v Srednji vasi v Bohinju Margareta Lillegova; za provizorično učiteljico v Šmartnem pri Kranju je imenovana Palmira Fajdigova in za provizorično učiteljico v Kranju suplentinja Albina Bradaškova. Za provizorično učite-

ljico v Domžalah je imenovana suplentinja Savica Vencajzova in za suplentinjo na pomožnem razredu četrtega na II. mestni deški ljudski šoli učiteljica Marta Maierjeva in sicer namesto obolele učiteljice Josipine Maierjeve.

Iz kranjskega deželnega šolskega sveta. Imenovani so: M. Salberger, nadučitelj, Jesenice; J. Vončina, Stari trg pri Ložu; A. Suhadolnik, Kranj; E. Tomšič, nadučitelj, Ribnica; Marija Stare, Zelimlje; Fl. Hönigmann, Stalcarji; o. Arhangel Ape, veroučitelj na Viču. — Upokoji se začasno Leopoldina Garbeis; stalno Al. Legat - Kranjc. — Razširi se ljudska šola v Ajdovcu na dva razreda, v Slavini na tri razrede. — Število učnih mest se je pomnožilo v tem letu za 32, tako da je sedaj vseh skupaj 1034 učnih mest na Kranjskem. V I. razred pridejo: Jaklič Iv., Poklukar Mihael, Reich Josip, Raunahr E., Jankovič Frančiška, Demšar Kristina, Lunaček Aleksander, Zavrl Valentin. V II. razred: Schiller Rudolf, Bergant Jožef, Zupančič Ivan, Eisenhart Gizela, Pirkovič Roza, Jug Matej, Kovačič Terezija, Bukovič Ljudmila, Račič Marija, Dovgan Marija, Petsche Ema, Barle K., Markovšek Edvard, Hladnik - Pehani Evgenija, Rus Vilibald, Klemenčič Karolina. V III. razred: Polanc Jožef, Zalokar Julija, Robljek Vinko, Bitenc Marija, Lavrič Pavel, Pezdir Ivana, Potočnik Uršula, Pogorelec Ada, Nagode Angela, Jurca Marija, Rauhekar Terezija, Grudnik Franc, Juvanec Terezija, Mihelčič Jožef, Lobe Henrik, Babnik-Rajer Marija, Merhar Ivana, Tomšič Emil, Zaletel Vinko, Schwinger Justina, Modič Marija, Lampe Josip, Erker Jožef, Lamut Anton, Reil Severa, Kavčič Milena, Reven Adela, Marok - Sedej Marija, Fink - Šušljaj Ana, Fajdiga Ana, Ržič Viljem, Čenčič Angela, Dermelj Friderik, Rupnik Albina, Vizjak Ana, Grlic - Dostal Karolina, Gerčar Angela. — Prošnja telovadnega društva Sokol v Idriji, da se mu dovoli telovaditi v realni telovadnici, se odkloni.

Štajerske vesti.

—š— **Iz učiteljske službe.** Učiteljska suplentinja v Olimju, Irena Filmova, je imenovana za stalno učiteljico istotam; provizorična učiteljica pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, Marija Salamunova, je imenovana za stalno učiteljico istotam; v stalni pokoj je stopil nadučitelj na Blagovci, Jakob Stante. Na lastno prošnjo je premeščena stalna učiteljica Em. Lovčeva iz Sv. Vida pri Ptuj v Sele. Na trirazrednici v Kostivnici (2. plač. razred) je razpisano mesto učitelja; prošnje do 25. decembra.

—š— **Iz kozjanskega, Sevnškega, oziroma Laškega okraja.** Odkar službuje v zgornjem delu Kozjanskega okraja glasbeno nadarjeni okrajni pomožni učitelj tovariš Ivan Ličar, se je učitelstvo več šol, med temi dosežaj iz St. Vida, Dobja, Planine in Jurkloštra, strnilo k skupnemu delu v obliki salonskega orkestra, ki namerava prirediti v primernih krajih koncerte, zabavne večere in podobne prireditve v dobrodelne namene. Prva prireditev se je izvršila na Miklavževo nedeljo, dne 7. decembra 1913 v Dobju, kjer so se doslej z uspehom prirejali roditeljski shodi. Miklavževa nedelja se je uporabila v to, da se je po večernih shodih roditeljev združil z orkestrom, Miklavžem in mladino. Od šolskega pohištva izpraznjena prostrana šolska soba I. razreda je bila vključeno jako slabemu vremenu natlačeno polna otrok in odraslih, Sv. Miklavž je po končanih slavnostnih akordih orkestra vstopil v spremstvu dveh angeljev, škrtata in dveh dvornih strežnikov s polnimi košaricami. Izpraševal je mladino veronauk, računanje na pamet, najvažnejše o Slovencih in Slovanih. Otroci so na njegovo željo deklarovali ter peli več pesmi, med njimi »Ljuba naša domovina« in »Kje dom je moj«. Občinstvo in sv. Miklavž sta bila z njihovim nastopom kaj zadovoljna, le nazajgledajo škrtati niso bili všeč, mahal je s svojim repom ter jim ponujal svalčice, kvarte in žganje, češ, to je bolje nego učenje. Seveda je ga sv. Miklavž mogočno zavrnil in je obenem poučil mladino in odrasle, kako so te vražje ponudbe škodljive mladini, a čisto tudi odraslim; ker ugnabljajo najdragocenejši narodov imetek, zdravje in imovino. — Sv. Miklavž je na to ob zvokih orkestra obdaroval do 280 otrok s šolskimi potrebščinami in s slaščicami, odraslim pa je po odhodu otrok govoril o domači vzgoji ter jim je razdelil v to svrhu šibe, nekajim je dal tudi knjižice »Roditeljsko pismo«. — Vsi so obžalovali, da se je začelo mračiti zaradi česa nista mogla mešani in moški pevski zbor učiteljskega svojega vzporeda izvršiti. — Prva prireditev se je torej decela posrečila ter jamči, da bo učiteljsko začetkom naštetih šol svoje nadarjenosti posvetil kulturnemu delu med narodom. Orkester šteje doslej 9 udov. Pevski zbor in orkester se želita pomožiti še na večje število. Naj mu pristopijo vsi, ki čutijo v

sebi zmožnosti in moč služiti svojemu ugledu in svojemu narodu! Tudi neučitelji se sprejmo radevolje v bratsko kolo z geslom: S petjem in glasbo k srcu, a s srcem k domovini in narodu svojemu!

Goriške vesti.

—g— **Zborovanje goriškega učiteljskega sveta.** V »Soči« čitamo to-le poročilo: V četrtek, 4. t. m., se je vršilo »Pri Jelenu« v Gorici zborovanje goriškega učiteljskega sveta, ki naj bi pojasnilo zahteve učiteljskega. Govorilo je več učiteljev in stavilo se je več predlogov. Končno pa sta prišla v poštev le dva predloga. Ali se pridruži goriško slovensko učiteljsko svojim laškim tovarišem in zahteva petletnino po 300 K, ali pa zavzame drugo stališče. Po dolgi debati je bil končno sprejet predlog g. Hreščaka, da zahteva učiteljsko enako plačo, kakor državni uradniki štirih nižjih razredov. — Ko se je še sklenilo poslati k namestniku v Trst mešano deputacijo glede nprorabe državne podpore, je predlagal g. učitelj Štrekelj iz Komna, da se osnuje poseben politični osek. Stavilo se je še več drugih predlogov, ki so bili po večini sprejeti. Ko je gospod predsednik še prebral pozdrave istrskega učiteljskega, je zaključil dobro obiskano zborovanje. — O tem zborovanju smo prejeli poročilo, ki je po zahtevu dopisnikom pisano popolnoma objektivno in ki ga objavljamo na drugem mestu današnje številke.

—g— **Smrtna kosa.** V Šmarjah na Vipavskem je umrl, star 67 let, Fran Gruntar, zadet od kapi. Pokojni je iz znane stare rodovine Gruntarjeve iz Kobarida, brat znanega rodoljubnega notarja Gruntarja v Ribnici. Sinovi iz te hiše so študirali, in tudi pokojni se je izšolal za učitelja. Ali učiteljeval je malo časa, izvolil si je boljši del: priženil se je v Šmarje ter postal ugleden gospodar na svojem veleposestvu. Bil je župan, član okrajnega šolskega sveta, čestnega odbora, poklican čisto v razne korporacije, kakor davčne komisije itd., splošno spoštovan in priljubljen mož. Naj počiva v miru! Preostajlim naše sožalje!

—g— **Imenovanja.** Profesor Berbuč je odložil svoj mandat kot član okrajnega šolskega sveta goriškega. Na njegovo mesto je bil imenovan od deželnega odbora veleposestnik in župan v Šmarjah Franc Gruntar, ki je umrl, preden mu je bilo mogoče, da bi se udeležil katere seje. Zato bo treba imenovati novega člana. — V deželni šolski svet goriški je bil imenovan od deželnega odbora namesto dr. Peter Pinausiga novi odbornik dr. Peter pl. Flego.

—g— **Glasbena šola v Korminju** se bo razpustila, in sicer zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. To je sklenil korminski svet, in uspeh tega sklepa je ta, da se znižajo občinske doklade od 87 na 80%.

Splošni vestnik.

Čitateljem in naročnikom.

Kakor smo že zadnjič povedali, moramo zaradi tarifnega gibanja tiskarskega osebja krčiti prostor in gradivo. Več listov je sploh prenehalo izhajati. Mi se bomo izkušali zdržati, dokler bo to količjak mogoče. — Zamujeno ali odloženo nadomestimo pozneje. Naročnike in sotrudnike prosimo potrpljenja, če jim ne moremo popolnoma ustrežati.

Kmetijska šola na Grmu priredi za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinarstvenih in trtničnih delih, praktični vinarstveni tečaj, ki bo trajal od 16. februarja do 31. oktobra 1914. — V ta tečaj se sprejme 8 učencev v starosti od 16 let naprej. Vinarstveni učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju nagrade skupaj 85 K. Prošnje, ki jim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list (namesto krstnega lista se priloži tudi lahko domovnico) je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Kandija pri Novem mestu, do 5. januarja leta 1914.

Razpis učiteljskih služb. V šolskem okraju ljubljanske okolice se razpisujejo naslednja učna mesta z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje: 1. Eno učno mesto na dvorazredni ljudski šoli v Grosupljem; 2. nadučiteljska služba na trirazredni ljudski šoli v Horjulu; 3. učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli z začasnim 2. razredom v Škocijanu; 4. nadučiteljsko in učno mesto na novoustanovljeni dvorazredni ljudski šoli v Logu; 5. nadučiteljska služba extra statum na dvorazredni ljudski šoli v Šmartnem pod Šmarno gorjo, in sicer za dobo dopusta sedanjega nadučitelja; 6. eno učno mesto na osemrazredni dekliški ljudski šoli v Spodnji Šiški; 7. učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli v Zapotoku. Pravilno opremljene prošnje za eno izmed teh učnih mest je za vsako posebej

predpisanim službenim potom semkaj vlagati do 10. januarja 1914. V kranjski javni ljudskošolski službi se ne stalno nameščenje prosilci morajo z državno zdravniškimi izpričevali dokazati, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo. C. kr. okrajni šolski svet Ljubljana, dne 5. decembra 1913.

Pozor, tovariši in tovarišice! Opozorjamo in prosimo, da zastavite svoje moči sedaj za razširjenje »Slov. Ilustrovanega Tednika«. Ta list se čedalje lepše razvija in to budi zavist gotovih ljudi, da so začeli ruvati zoper njega. Ker si je pridobil najboljše slovenske pisatelje in pisateljice za sotrudnike, pravijo in pišejo, da sedaj ne bo več za krščanske hiše. — »Slov. Ilustrovani Tednik« zasluži nas vseh največjo podporo, ker širi izobrazbo med ljudstvo. Vsaka šola bi ga naj imela in razširite ga v vse slovenske rodbine. Zahtevajte ga po vseh gostilnah, društvih, brivnicah itd. da izpodrine tuje židovske Slovcem sovražne liste.

Po sklepu lista.

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 18. decembra: Iz zanesljivega vira čujemo, da se sestane kranjski deželni zbor dne 30. t. m. na tritedensko zasedanje. Govoril bo tudi o regulaciji učiteljskih plač.

UČITELJSKE PLAČE NA ČESKEM.

Praga, 18. decembra: Provizorij učiteljskih plač stopi v obsegu predlogov deželne šolske komisije v veljavo dne 1. januarja. Potrebna sredstva v znesku 13 milijonov 700.000 K prispeva do tretje četrtine država iz državnih predkazov, ena četrtina pa se pokrije iz deželnih sredstev.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Štev. 977.

Naznanilo.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se bode v času od 15. aprila do 15. julija 1914 vršil I. delni kurz strokovnega tečaja za izobrazbo učiteljev risanja in obrtnih nadaljevalnih šolah. Drugi delni kurz pride leta 1916. na vrsto.

Primerno (z izpričevali in nastavnimi dekreti) opremljene prošnje je vložiti najmanj dva meseca pred pričetkom tečaja potom predpostavljene šolskega vodstva direktno (ne potom okrajnega šolskega sveta) pri podpisanim c. kr. ravnateljstvu. Prošnji je priložiti dokaz, da ima prosilec potrebni dopust za obisk kurza zasiguran.

Šolska vodstva naj na prošnjah pripomnijo, koliko v kurzu izobraženih učiteljev se na dotični obrtni nadaljevalni šoli nahaja.

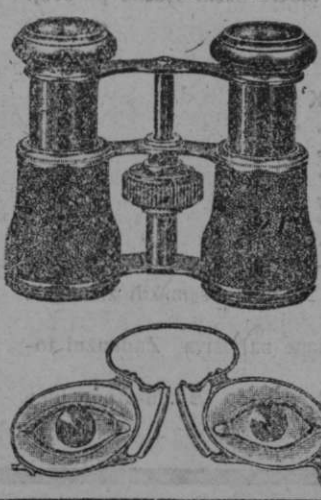
Veletrgovina z železnino MERKUR

PETER MAJDIČ v Celju, Graška ulica 12

prporoča p. n. gospodom učiteljem, šolskim vodstvom in šolskim svetom svojo bogato zalogo raznovrstnega železninarskega blaga, kakor: peči za šole, železne hišne oprave in kuhinjske posode, vrtnih ograj, čebelarkega orodja in sploh vseh v železninarsko stroko spadajočih sredstev najboljše kakovosti, po najnižjih cenah. Postrežba točna.

FR. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 9

Izprašani optik. Zalagatelj e. in kr. armade, vojne mornarice, domobrancev i. t. d.

Očala in šolske optike natančno po zdravniških predpisih. Toplomeri, barometri, mikroskopi, daljnogledi Busch, Goerz, Zeiss i. t. d. Fotografični aparati itd. Moderno urejena delavnica z električnim obratom. Ceniki brezplačno.

Tovarniška zaloga priznana najboljših švicarskih ur kakor tudi zlatnine in srebrnine.

Zaloga raznega risalnega orodja za dijake, inženirje, arhitekte itd. Strogo solidna tvrdka!! Ogromno število pohvalnih pism na razpolago. Krasni ceniki na zahtevo zastoj. Cene solidne! Postrežba točna! Gramofoni od K 20.— naprej, plošče od K 1:50 naprej vedno v zalogi.

Knjigoveznica Iv. Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ul. priporoča vsakovrstna knjigoveška dela, galanterijo, passepartuje itd. Posebno močna vez za knjižnice in čitalnice. Cene zmerne, delo solidno.

Knjigoveznica Anton Janežič

Ljubljana, Florijanska ulica 14 se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del. Pri večjih naročilih 10% popusta.

Anton Krušič, krojaški mojster in trgovec

Tržaška ulica števil. 16 v lastni hiši in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetijske šole. Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov za vsak stan. Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

